

FRANCIS POULENC
DIALOGUES DES CARMELITES

Opera en trois actes et douze tableaux

Texte de la Pièce de GEORGES BERNANOS

Svensk text av Göran Järvefeldt

MALMÖ OPERA

Akt 1

1:a Tablån

Scen 1

Chevalier

Var är Blanche?

Markisen

Vad då? Vad vet väl jag? Varför frågar du inte någon av våra pigor om det istället för att störta in i rummet utan att låta anmäla er?

Chevalier

Jag ber om ursäkt, min käre far.

Markisen

Vid din ålder är det inget fel att vara impulsiv, men har man nått till mina år finns det vanor man håller fast vid. Hela dagen hade jag besök här och kunde inte sova middag, så jag tror faktiskt att jag satt och slumrade till här i fåtöljen. Men vad är det du vill?

Chevalier

Roger de Damas for härifrån, men han måste ta en annan väg för att se sig själv omringad utav pöbeln på gatan. Varje bild av något heligt tänker folket bränna upp på Place de Grève.

Markisen

Än sen, låt det brinna! Låt folket roa sig en tid. Vinet är så billigt nu när det är vår, och stiger dem åt huvudet. Allt det där tar ju slut.

Chevalier

Om jag nu skulle tillåta mig att svara så blev det med ett dåligt skämt. Jag skulle svara att vad beträffar den kaross som fraktar Blanche är Ni inte någon särskilt god profet. Damas, han såg henne stoppas av folket strax hitanför Buey.

Markisen

Vår kaross, och folket, åh, Herre Gud! Det är just dessa bilder som förföljer mig varenda natt. Man säger överallt att ett uppror pågår, till och med revolution. Den som aldrig sett en massa folk i panik ska hålla tyst. Åh, dessa blickar, dessa gapande munnar, alla ögon som fylls av skräck. Det var på själva bröllopsdagen för vår kung. Man ska tända fyrverkeriet, men en låda med raketer exploderar och då tar paniken plötsligt tag i hela massan. Fast din moder genast låser dörren till karossen, och vår kusk piskar våra hästar som skenar, stoppar man ändå karossen och en ruta slår man i kras. Men soldater kommer i tid och banar väg för karossen. Några timmar därpå, när vi kommit hem igen, var din mor redan död, sen hon gett liv åt Blanche.

Chevalier

Förlåt mig, käre far att jag inte förstod... Varför ska jag jämt prata på som en idiot?!

Markisen

Ah! Detta gamla huvud, även det, fattar eld alltför hastigt. Min kaross, den är säker, de gamla hästarna skräms inte så lätt. Antoine är här sen tjugo år, så din syster kan nog känna sig helt lugn. Lita på mig!

Chevalier

Åh, det är inte alls för hennes säkerhets skull som jag är rädd, utan för hennes sjuka fantasier.

Markisen

Blanche är bara lite för känslig ännu. Så fort hon gift sig blir ju allt som det ska. Var lugn! Var lugn! En så vacker tös har faktiskt rätt att vara lite ängslig. Men vänta! Du ska nog få neväer en dag, vilda såsom djävlar.

Chevalier

Tro på mig: det som är till skada för hälsan hos Blanche, till och med hennes liv, kan inte bara vara lite ängslan: det är frost i trädets inre.

Markisen

Åh! Ett sådant prat! Låt inte som en skrockfull gammal narr. Jag tycker att Blanche oftast betar sig naturligt. Hon är ibland riktigt livlig.

Chevalier

Ja, det stämmer, och det händer även att jag låter luras av henne. Jag skulle tro precis såsom Ni om jag inte såg förbannelsen som hon bär i sina ögon.

Markisen

Nu när Blanche och guvernanten kommer tillbaka om en stund, kan du skratta åt din ängslan, och hon glömmer bort sin egen. Blanche, din bror ville gärna se dig när du kom hem.

Blanche

Monsieur Chevalier är alltför god mot sin lilla hare.

Chevalier

Du ska inte svara varje gång med ett urgammalt skämt som bara vi två kan förstå.

Blanche

Små harar är ju inte vana vid att fritt vistas utanför sitt galler, och jag själv satt ju också där så fast i min bur. Men detta tunna fönster mellan lilla mig och denna väldiga massa, på ett ögonblick upphör det att ge någon särskilt tillförlitlig trygghet. Som jag måste sett ut, förfärligt löjlig!

Chevalier

Monsieur de Damas, som såg din vagn i korsningen Buey, sa att du satt där så lugn bakom fönstret och gav intryck av att vara samlad.

Blanche

Oh! Monsieur de Damas, han har bara sett det som han ville se. Kan det vara sant? Hur kan han tycka jag såg lugn ut? Med faran är det kanhända samma sak som iskalla vattnet. Först i början tappar man andan, men sedan känns det behagligt när man sjunkit ner upp till halsen. Alla ceremonier under mässan, som jag i dag besökt, varade så länge att jag känner mig trött. Det är nog därför jag pratar sådant nonsens. Om far inte har någonting emot det ska jag vila mig på mitt rum en stund före maten. Ah! Titta så hastigt det mörknar i kväll.

Markisen

Ja, det verkar precis som en storm skulle hota.

Chevalier

Innan du går upp och vilar dig på dina rum så måste du få med dig några ljus, och du får inte vara utan sällskap. Så fort som det börjar skymma brukar du bli så melankolisk. När vi var små fick jag höra dig säga: "Jag dör varje natt, och morgonen därpå föds jag på nytt".

Blanche

Det existerar blott en morgon och den, Monsieur de Chevalier, den är vid påsken. Men varje natt i ens liv är som den heliga dödsångestnatten. *(går)*

Markisen

Hennes fantasier är nu verkligen extrema. Vad ville hon ha sagt med det? Jag vet inte vad hon menar. Men hennes blick tränger ända in i själen.

Chevalier

Nu är hästarna väl redan i stallet. Jag ska fråga Antoine vad som hände. *(går)*

Blanche *(utanför)*

Ah!

Markisen

Är det du, Thierry? Skynda dig och säg vad som hänt!

Thierry *(in)*

Jag tände några ljus just som Mademoiselle Blanche skulle stiga in i rummet. Det verkar som hon blivit rädd för skuggan min på väggen. Alla gardiner var för.

Scen 2

(Blanche kommer in)

Markisen

Mitt barn, en sådan tur att det inte var något farligt.

Blanche

Käre far, Ni är förstående i allt, och Ni visar mig sådan kärlek.

Markisen

Låt oss inte tala mer om det som har hänt.

Blanche

Åh, tro mig, det finns inget som är så utan mening att det inte bär ett tecken från Gud, såsom himlens evinnerliga välde uti en droppe vatten. Om far bara ger sitt tillstånd har jag beslutat att gå i kloster.

Markisen

Gå i kloster!

Blanche

Jag tror nog att den bekännelse jag gav inte har förvånat Er särskilt mycket.

Markisen

Nåväl! Man får vara beredd på, när det gäller ett barn som är så dygdigt som min flicka, ett beslut som är till den grad exalterat. Om du haft mindre stolthet hade du inte sådan vikt vid ett skrik. Inte flyr man världen med förakt.

Blanche

Men jag föraktar inte världen, för mig blir världen mer och mer till ett element där inte jag kan leva. Jo, min fader, kroppen säger nej, jag står inte ut, alla dessa bråk, allt detta väsen. Om man låter mina nerver få ro, ska man få se till vad jag kunde duga.

Markisen

Kära lilla flicka, det blir ditt samvete som får säga vad som är bäst och som avgör om din kraft är så svag eller inte.

Blanche

Åh, jag ber Er, nu slutar vi detta spel. åh, käre far, låt mig få tro på att det finns en bot för min förfärliga klenhet som har gjort mitt liv till en plåga. Hade jag inte min tro på att Gud vill ha mig som den jag är, skulle jag dö inför Er av skam. Visst är det möjligt att Ni, min far, har rätt, att jag borde ha härdat ut ännu någon tid. Men Gud är alls inte ond. Jag ger ju honom allt, ja, jag lämnar allt, avstår ifrån allt, så han kan ge mig min heder.

Scen 3

Mellanspel

2:a Tablån

Scen 4

Gamla Priorinnan

Du ska inte tro att denna min stol är ett privilegium i min ställning, liksom en fotpall för hertiginnor. O, nej! Bara av kärlek till mina döttrar, som ju alla vill så väl, skulle jag vilja sitta bekvämt här. Men, det är inte enkelt att åter vänja sig vid gamla vanor som man sedan länge glömt, och jag har märkt att det som borde bereda behag, för mig aldrig kommer att bli mer än ett plågsamt nödvändigt ont.

Blanche

Tänk så ljuvt det måste vara, när man har nått så väldigt långt på försakelsens svåra väg att man inte kan finna vägen tillbaka.

Gamla Priorinnan

Mitt stackars barn, varje vana tar slut när man avstår från allt. Vad hjälper det en fattig gammal nunna att hon är fri ifrån allt när hon ändå inte är befriad från sig själv, när hon ändå är fången uti sig själv. Jag ser att strängheten i vår orden inte gör dig rädd.

Blanche

Inte det minsta.

Gamla Priorinnan

Ja, ja, ditt hjärta, mitt barn, är mycket ädelt. Varför vill du till oss?

Blanche

Högvördiga moder, är det ett krav att jag ska ge Er ett uppriktigt svar?

Gamla Priorinnan

Ja

Blanche

Att få ett liv som är högt och heroiskt.

Gamla Priorinnan

Ett liv som är högt och heroiskt, rättare sagt du vill finna ett sätt här att leva, ett sätt som du felaktigt tror gör det lättare att leva som hjältinna, som ger dig allt vad du ber om när du sträcker ut din hand.

Blanche

Min högvördiga Moder, nej, inte alls, något sådant har jag aldrig tänkt.

Gamla Priorinnan

Men det som är farligast av allt är det som man brukar kalla illusioner.

Blanche

Om jag nu har en illusion, så vill jag inget hellre än att man tar bort den.

Gamla Priorinnan

Än att man tar bort den... Nej den saken får du nog ta hand om själv, min flicka. Var och en här har ju fullt upp att göra med sin egen illusion. Min flicka, de flesta människor undrar varför vi finns till, och efter allt är det ju bara helt förståeligt att denna fråga ställs. Nej, min flicka, vi har inte bildat en förening som plånar ut allt kött, som kämpar att bevara alla dygder. Vårt kloster är ett hus, där man ber, det är alltså endast genom bönen vi existerar, och den som inte tror på bönen tycker därför allt vi gör är hyckleri, att vi är parasiter. Om tron på Herren Gud är universell, så bör det ju förhålla sig så även med bönen. Och varje bön som beds, beds den så av en liten herde som vaktar fåren, så gäller bönen hela vår jord. Det som den lille herden gör emellanåt, när hjärtat talar fritt i hans bröst, är vår plikt att göra dag och natt. Åh, kära barn, här i klostret ska det råda en anda som är hård, men jag är gammal och sjuklig, tiden jag har kvar är så kort, och du gör mig så rörd, mitt barn. Du har stora prövningar framför dig, min flicka.

Blanche

Än sen då, när Gud ska ge mig styrka.

Gamla Priorinnan

Det han vill pröva i dig, det är inte din styrka, men det är din svaghet. Men, du gråter?

Blanche

Jag gråter därför att jag är så glad. Era ord är så hårda, även om de varit än mera hårda så kan inget hindra den makt som har fört mig till Er. Det finns ingen annan tillflykt för mig.

Gamla Priorinnan

Men, vår orden är inte någon tillflykt. Det är inte orden som ska vakta på oss här, men vi ska vakta vår orden. Säg mig så till slut, kära barn, kanhända har du redan tänkt ut det namn du vill ha som karmelit, i händelse av att du får plats såsom postulant. Men du har väl inte hunnit tänka än på det?

Blanche

Jo visst, min moder. Jag vill kalla mig syster Blanche de l'Agonie du Christ!

Gamla Priorinnan

Gå nu i frid, min flicka.

Scen 5

Mellanspel

3:e Tablån

Scen 6

Constance

Fördömt! Alltid dessa böner!

Blanche

Det sägs att handlarna i staden inte ger ifrån sig mjölet, och att Paris snart blir utan bröd.

Constance

Se! Nu är vårt gamla strykjärn hett igen. Det var då på tiden att det blev gjort! Se, så fint man har lagat handtaget som var så trasigt. Nu får vi inte se syster Jeanne de la Divine Enfance blåsa sig på fingret och skrika: Jag står inte ut mer att stryka med ett sådant bedrövligt järn! Och hör sen! Jag får bita mig hårt i tungan att inte skratta, för det är ju så roligt. Hennes språk får mig jämt att minnas landet, och de bönder som bodde i Tilly. Syster Blanche, fyra veckor innan jag blev upptagen i klostret, då hade vi en fest, det var min bror som firade bröllop. Traktens alla bönder kom till vårt slott. Flickorna gav honom en blomsterbukett till ljud av violiner. Först var vi i kyrkan, sedan åt vi middag och vi fick dansa hela natten. Jag fick själv fem kontradanser, och du kan tro att jag var lycklig. De arma bönderna älskade mig till vanvett för att jag var så glad och för att jag dansade så bra.

Blanche

Att du inte skäms att prata som du gör. Tänk på att vår högvördiga Moder...

Constance

Syster min, för att rädda livet på vår moder, skulle jag gärna ge bort mitt eget fattiga liv som ingenting. Ja, det är sant, hur enkelt som helst. Än sen, är man sextio år är det väl ändå dags att dö?

Blanche

Säg, var du aldrig rädd att dö?

Constance

Nej, varför det? Jo, kanhända... det var så längesen, förut, när jag inte visste vad det var.

Blanche

Ja, men sen...

Constance

Min Gud, syster Blanche, med ens blev hela livet så trevligt och så roligt! Och även döden blev för mig på samma sätt.

Blanche

Vad tror du nu?

Constance

Vad tror jag nu, jag vet inte längre vad jag tänker om att dö. Men jag tycker ännu att livet, det är så roligt. Jag försöker göra mitt allra bästa av det som jag måste, men, allt det som jag måste är roligt. Är det så att jag borde blygas därför att jag kan tjäna Herren Gud med glädje?

Blanche

är du inte rädd att Gud ska tröttna på ett sådant gott humör?

Constance

Ursäkta, syster Blanche, jag kan inte låta bli att tro att det var med avsikt som du ville göra mig ont.

Blanche

Nåväl, jag kan inte neka det, jag var så avundsjuk.

Constance

Är det sant?! Du kände avund! Hur kan det vara möjligt? Det var det värsta som jag någonsin har hört! Hur kan du avundas mig som har förtjänat att bli piskad därför att jag talat så aningslöst om den död som väntar på våra kära Moder. Syster Blanche, eftersom jag talat som jag har gjort för en stund sen, vill du hjälpa mig att se till att felet nu blir gottgjort. Låt oss falla på knä, låt oss offra våra två fattiga liv i stället för vår priorinnas.

Blanche

Sådana barnsliga påhitt.

Constance

Nej, inte alls, syster Blanche. Det var min själ som gav mig en sådan vacker tanke.

Blanche

Vad är det här för skämt?

Constance

Idén bara kom av sig själv. Jag kan inte tro att det kan göra något ont. Jag har jämt önskat dö i min ungdom.

Blanche

Jag vill inte vara med i komedin.

Constance

Hör på! Med det samma jag såg dig när du kom hit, så förstod jag att jag blivit bönhörd.

Blanche

Bönhörd om vad då?

Constance

Om...

Blanche

Ställ bort ditt löjlige strykjärn. Svara på min fråga, Constance.

Constance

Nåväl, jag förstod att Gud vill ge mig den nåden att få dö medan jag är ung, och att vi får dö tillsammans, på samma dag. Var eller hur det ska hända, det förstod jag inte, och i denna stund vet jag inte mer än då.

Blanche

Åh, vilka dumma idéer! Att du inte skäms för att tro att ditt lilla liv skulle återköpa livet åt någon annan. Ditt högmod kommer ifrån djävulen själv. Du... Du... Du låter bli...

Constance

Om jag har sårat dig Blanche, så förlåt.

Scen 7

Mellanspel

4:e Tablån

Scen 8

Gamla Priorinnan

Vill Ni vara snäll och sätta kudden på plats... Nog är det väl så att Monsieur Javelinot ger mig lov att bli buren till min stol? Det vore väldigt pinsamt för mig om mina döttrar fick se mig så helt utan krafter, ligga som en drunknad som just dragits upp ur sjön. Jag är, fastän min kropp är svag, klar i mitt huvud. Åh, det är inte för att jag har någonting att dölja. Men, när modet sviker och man är så liten och ynklig, måste det ändå vara möjligt att ha sin hållning korrekt.

Mor Marie

Om jag rätt förstod Er, min Moder, så hade ångesten Ni känt gett med sig nu i natt.

Gamla Priorinnan

Det berodde på att jag var helt bedövad. Men, jag tackar ändå min Gud! Jag slapp se min egen död. "Att se sin död" verkar ju bara vara ett talesätt bland folk. Men jag har sett den, jag har själv beskådat hur jag dog, och är som förföljd av denna syn. Jag är ensam, min Moder, uteslutande ensam, utan något som kan ge tröst. Säg mig nu som det är! Hur många dagar har Monsieur Javelinot sagt Er att jag har kvar att leva?

Mor Marie

Er starka natur kan inte besegras så lätt. Han tror Er kamp kommer att bli lång och mycket plågsam, men Gud...

Gamla Priorinnan

Gud, han är ju blott en skugga. Tyvärr! I trettio år har jag varit här, och tolv var jag priorinna. Och varje stund i mitt liv så tänkte jag på döden, vad har det tjänat till? Inte något alls! Jag hoppas att Blanche de la Force skyndar sig hit. Vid mötet som ni höll i går, stod hon ännu fast vid det namn hon valde när hon kom?

Mor Marie

Ja, om Ni inte säger nej önskar hon ännu att bära namn som Blanche de l'Agonie du Christ.

Gamla Priorinnan

Och jag förde henne in uti detta hus, syster Blanche de l'Agonie du Christ. Av alla små döttrar finns ingen som bereder mig sån oro. Jag hade tänkt anbefalla Er att ta hand om Blanche. Detta skulle då, om vår Herre vill, bli min allra sista handling som klostrets priorinna. Moder Marie...

Mor Marie

Min Högvördiga Moder?

Gamla Priorinnan

Vid den lydnad som Ni har svurit, tar Ni emot Blanche de la Force? Ni står till svars för henne inför Gud.

Mor Marie

Ja, min Moder.

Gamla Priorinnan

Det som behövs är en fasthet uti omdöme och smak och i karaktären. Ty de är just de drag som fattas henne, Men Ni har dem i överflöd.

Mor Marie

Det är alltför sant. Som alltid ser Ni rakt in i min själ.

Gamla Priorinnan

Hon är här, visa henne hit.

Så res dig upp, min flicka. Det var meningen att vi skulle talas vid en stund, du och jag, men den konversation som jag redan haft gör att jag inte orkar. Du är den allra sista som kom, och därför kärast för mitt gamla hjärta. Ja, utav alla döttrar allra kärast, såsom ett barn man får som gammal, långt mer hotat och övergivet än de andra barnen. För att beskydda dig från faror gav jag gärna bort mitt stackars liv. Åh, tro mig, jag gav gärna bort det. Men jag har inte annat att ge än min död, en fattig simpel död. Herren ser sin ära i sina helgon, sina hjältar och martyrer. Han blir lika ärad i sina arma.

Blanche

Att vara arm, det gör mig inte rädd.

Gamla Priorinnan

Kära barn, vad som än händer så lämna inte din fina enkelhet. Åh, min dotter, försök förbli detta mjuka sensitiva väsen i Vår Herres hand! Ett helgon kämpar inte emot de frestelser som finns, och gör inte heller våld mot sin läggning. Varje våldsdåd är alltid ett verk av den onde, så hys aldrig förakt för dig själv! Gud har tagit din heder till sig, den är i säkrare förvar i hans hand än i din egen. Res dig nu upp, det är dags för dig att gå. Farväl, gå nu i frid. Farväl, kära lilla barn... Monsieur Javelinot, vill Ni vara snäll och en starkare dosering av medicinen.

Läkaren

Högvördiga Moder, det är mer än vad Ni tål.

Gamla Priorinnan

Monsieur Javelinot, vet Ni inte att det är brukligt i detta hus att priorinnan helt offentligt tar farväl av sina kära systrar? Moder Marie, försök beveka Monsieur Javelinot. Jag måste få något genast, till varje pris! Åh, min Moder, titta hit, vågar jag visa upp mitt ansikte för mina döttrar?

Mor Marie

Åh, min Moder, Ni ska inte ha bekymmer om oss! Ni ska inte tänka på någon annan än Gud.

Priorinnan

Jag kan inte i det tillstånd som jag nu är i bekymra mig om Gud! Först får han bekymra sig om mig!

Mor Marie

Ers Högvördighet börjar yra. Jag tror det är bästa att stänga fönstret. Ty vår Högvördiga Moder vet inte vad hon säger. Hon är inte sig själv, och vi måste förhindra att hon kan förarga de andra... Se så! Syster Anne de la Croix, bete Er inte som ett våp. Här får Ni inte svimma. Fall istället på knä och be! Det hjälper bättre än salt.

Gamla Priorinnan

Moder Marie av Inkarnationen! Moder Marie!

Mor Marie

Min Högvördiga Moder?

Gamla Priorinnan

Jag såg kapellet ligga där helt tomt, och allt var skövlut, med altaret itu, och med fläckar av blod över golven. Åh! Åh! Gud går ifrån oss! Gud glömmet bort oss!

Mor Marie

Ers höghet är nu utom sig och kan inte styra tungan. Men jag ber Er ändå att Ni försöker tiga, ty annars...

Gamla Priorinnan

Jag ska tiga, jag ska tiga...

Bry Er inte om vad jag sagt! Jag har inte någon kontroll på min tunga och på mitt uttryck. En ångest klibbar sig fast som en dödsmask på huden... Åh! Om jag kunde riva bort den masken med mina naglar!

Mor Marie

Gå och tala om att ingen kan få se vår Högvördiga Moder idag. Klockan tio rekreation, allt ska vara som vanligt.

Gamla Priorinnan

Moder Marie av Inkarnationen, i namn av den lydadt Ni har svurit, gör som jag säger...

Mor Marie

Vår Högvördiga Moder vill att Ni kommer fram till hennes säng.

Gamla Priorinnan

Blanche...

Mor Marie

Men det här ju vanvett... Detta borde ju förbjudas.

Gamla Priorinnan

Jag ber om nåd... rädd... död... rädd för att dö.

Blanche

Vår Högvördiga Moder vill ha... Vår Högvördiga Moder ville ha...
Hon skulle ha fått...

5:e Tablån

Scen 9

Mor Marie

Vart ska du gå?

Blanche

Jag... Jag... Tiden har redan gått, min Moder

Mor Marie

Vad ska det betyda? Är då de nya redan i kapellet?

Blanche

Det vill säga att... syster Constance gick att hämta dem hit...
och då...

Mor Marie

Och då blev du genast rädd, och...

Blanche

Visste inte att det var förbjudet att vänta invid dörren.

Mor Marie

Nej, lilla barn, låt bli det! Gå inte tillbaks. Stanna nu kvar!

Att förfela sin plikt är att förfela sin plikt.

Nu är det gjort, men du ska inte bli så upprörd!

Det är kallt i natt, och jag tror att du darrar mindre av rädsla än köld.

Jag ska själv följa med dig, mitt barn, tillbaka till cellen.

Och så till slut, försök glömma det här som nu hände i kväll.

Gå till sängs, korsa dig sedan och sov.

Jag har befriat dig för i kväll ifrån övriga böner.

I morgon, mär du vaknar, känner du inte längre någon skam, utan smärta.

Och först då kommer du att kunna be om nåd hos Gud, utan risk att göra skadan än värre.

Scen 10

Constance

Syster Blanche, vi gjorde nog vårt kors för högt och för yvigt.

Den grav som man gav vår stackars moder är så liten!

Blanche

Vad ska vi göra med de blommor som har blivit över?

Constance

Jag vet, vi tar och gör en bukett till den som blir priorinna.

Blanche

Det är inte säkert att Moder Marie av Inkarnationen tycker om blommor.

Constance

Jag ville så gärna!

Blanche

Att hon gillar blommor?

Constance

Nej, syster Blanche, men att hon väljs till priorinna.

Blanche

Du tror jämt att Gud ska rätta sig i allt efter ditt behag!

Constance

Varför inte?

Det som vi brukar kalla slump, det är kanske för vår Herre logik?

Tänk bara på den död han gav vår kära Moder, syster Blanche!

Vem kunde väl tro att hon skulle ha så svårt för att dö,
och att hon skulle plågas så!

Man kan tro att när hon skulle få sin död tog vår Herre helt enkelt fel, precis som vaktmästaren kan ta en rock för en annan.

Ja, hon fick en död som tillhör en annan, hennes död var för liten för henne.

Ja, den gav henne ju inte ens någon plats att komma in i ärmen.

Blanche

Vad vill det säga, att en död tillhör någon annan? Syster Constance?

Constance

Det betyder att den andra, när det är dags, och när hon ska dö.

kommer att få det så lätt och mycket behagligt, en död som är helt utan plågor.

Vi dör ju inte var för sig, nej, vi dör för varandra, och vissa de dör nog i stället för andra. Vem vet?

6:e Tablån

Scen 11

Nya Priorinnan

Ni kära döttrar, än en gång vill jag säga att vi alla har berövats vår kära, högvördiga Moder i en stund, då vi behöver hennes fasta stöd mer än någonsin. Utan tvivel är de förbi, de tider, då vi levde trygga, då vi glömde alltför lätt att lagen inte kan skydda oss ifrån något ont, att vi jämt befinner oss i Herrens hand. Vad innebär den tid som vi går till mötes? Det vet ingen.

Jag väntar mig blott av den heliga försynen, alla goda dygder som de rika och de med makt gärna ger sitt hån och förakt.

En vilja som är god och försonlig, en tålmodighetens anda. Dessa dygder, de passar bättre på oss arma systrar än på andra. Ty det finns så många sätt att visa mod på och uppå de stora på jorden ställs andra krav än uppå de små. Dessa skulle de ju inte överleva. Av en dräng kan man kräva blott en del av hans herres dygder. Ty de passar ju honom inte alls, lika lite som timjan lämpar sig för en kanin.

Jag repeterar: Vi är fattiga, enkla kvinnor, som är här för att be till Gud.

Var på vakt mot allt som kunde leda tanken bort från att be. Var på vakt även mot martyriet. Ty att be är vår plikt, och martyriet är en belöning. När en stor kung, inför hela sitt hov, ger ett tecken åt en piga och ger henne plats hos sig i själva tronen, som vore hon hans drottning och hans maka, är det bäst för henne att hon varken tror på sina ögon eller öron, utan som dammar av hans möbler.

Jag ber er att förlåta, att jag har uttryckt mig så klumpigt, att orden kommer som de faller.

Moder Marie av Inkarnationen, var snäll och finn ett lämpligt slut på detta tal.

Mor Marie

Mina systrar, vår högvördiga Moder har sagt oss, att vår allra främsta plikt, det är att be.

Vi gör så vår plikt, inte bara med våra läppar, utan helt enligt vår Moders bestämda vilja.

PAUS

Scen 12

Priorinnan

Var det någon som kom?

Constance

Framför bakdörren står en herre till häst, och han önskar träffa vår högvördiga Moder.

Priorinnan

Vid vilken dörr?

Constance

Den som vetter mot gränden.

Priorinnan

Är han så mån om att inte bli sedd, så är han helt säkert en vän. Gå och se, min Moder.

Mor Marie

Min Moder, den som kom var Monsieur de la Force. Han vill tala med sin syster, sen tänker han fly ut ur vårt land.

Priorinnan

Så gå då och säg till Blanche de la Force. Omständigheterna ger lov till ett sådant brott emot regeln. Men jag önskar att ni observerar vad som sker.

Mor Marie

Kan inte Ni, min Moder, ge mig tillstånd att slippa...

Priorinnan

Ni, min Moder, och ingen annan.

Scen 13

Mellanspel

AKT 2

7:e Tablån

Scen 14

Chevalier

Hur länge ska du vara så där? Du ser inte hit, vänder bort din blick och vill inte tala. Vad är det för sätt att hälsa sin broder?

Blanche

Vår Herre vet att jag inte vill bereda dig minsta sorg!

Chevalier

För att fatta mig kort, du kan inte känna dig helt säker här i klostret säger far.

Blanche

Det kan hända att han har rätt, men här känns bra, och det är nog för mig.

Chevalier

Varför denna annorlunda ton? En sådan skillnad från förr!
I den hållning som du nu presenterar är du så konstlad och uppför dig så spänt.

Blanche

Det du tycker verkar konstlat, det är inget annat än min brist på vana.
Jag har inte lärt mig att leva så glad; att vara lycklig och befriad.

Chevalier

Du är kanske lycklig, men du är inte befriad. Ty det står inte i din makt att övervinna naturen.

Blanche

Men detta liv som karmelit, är det ett liv som är så hett efter naturen?

Chevalier

I den tid vi lever nu finns det nog ganska många som levde i överföd,
som gärna bytte med dig för att få komma i kloster.
Jag har talat mycket grymt, Blanche, men tänker på vår gamle far,
Som lever alldeles ensam i sitt hus med sitt tjänstefolk.

Blanche

Det är inte för att jag är rädd som jag är här.

Chevalier

Du är rädd att bli rädd, och den rädslan är inte värd mer, efter allt, än någon annan.
Man får ta risken att bli rädd, som man riskerar sitt liv.
Den risken är det sanna modet.

Blanche

Numer är jag inte annat än detta fattiga, ödmjuka offer inför Guds Höga Majestät.

Chevalier

Blanche, när du såg att jag kom för en stund sen,
blev du mycket svag och du var nära att svimma,
och så med ens, i detta ljus som inte är så starkt,
en enda sekund såg jag hela vår barndom.
Det kan bara vara av misstag som vi behandlar varandra som vi gör,
säger saker helt på trots. Har man gjort om min lilla hare?

Blanche

Åh, varför vill du få mig att tvivla igen, det är ju gift uti min själ?
Av detta gift höll jag på att dö. Ja, visst, nu är jag en annan.

Chevalier

Är du inte längre rädd?

Blanche

Där jag är, kan inget hända.

Chevalier

Nåväl, adjö, kära syster.

Blanche

Åh, du får inte gå med ett farväl som till en ovän!
Så synd! Du har känt sådan omtanke för mig så länge nu
att den utan möda inte kan ersättas av samma enkla aktning
Som du ju hyser för vilken som helst av dina vänner!

Chevalier

Blanche, nu är det ju du som är hård och talar grymt.

Blanche

Inom mig finns, vad dig beträffar, bara mildhet och ömhet.
Men jag är inte mer din lilla hare.
Jag är nu en dotter av Karmel, som ska lida för dig.
Och jag vill hädanefter bara att du ser henne som någon som kämpar med i striden,
ty vi ska båda kämpa, om ock var och en på sitt sätt,
och de faror och risker som hotar dig, är också mina.

Mor Marie

Fall inte omkull, syster Blanche.

Blanche

Åh, min Moder, jag begick en synd.
har jag glömt bort vem jag är?
Jag orkar inte med hans ömkansvärda ton!
Må Herren förlåta!
Och hans mildhet, den gör mig äcklad.
När ska de sluta att se på mig som ett barn?

Mor Marie

Så kom, det är dags nu att gå.

Blanche

Jag har visat mig stolt och kommer nu att straffas.

Mor Marie

Det finns bara ett sätt att slå ner högmodet:

Höja sig i anden över det

Så håll dig stolt nu.

Scen 15

Mellanspel

8:e Tablån

Scen 16

Fader Clemens

Käraste döttrar, det som jag har att säga är redan bekant för de flesta ibland er. Jag har blivit avstängd från min tjänst och förvisad, och den mässan som jag nyss har läst, det var min sista. Helt tomt är tabernaklet. Vad de första kristna fick göra, samma åtgärd gör jag idag. Idag är det en stor dag för Karmel. Farväl, Gud vare med er. Låt oss så sjunga tillsammans.

Blanche

Vad ska det bli av Er?

Fader Clemens

Inte annat än jag redan är, en som är förvisad och förföljd.

Blanche

Men om det vi har hört är sant, tar de Ert liv om Ni blir igenkänd.

Fader Clemens

Det ska kanske inte bli så särskilt lätt.

Blanche

Ska Ni leva förklädd?

Fader Clemens

Ja, så lyder ordern som vi fått ta emot. O, syster Blanche, Er fantasi, den galopperar lite för hastigt. Mitt kära barn, var bara lugn. Jag stannar kvar, inte långt härifrån. Jag går hit så ofta det är möjligt.

Constance

Hur är det möjligt att man förföljer sina präster i ett kristet land? Hur har fransmännen kunnat bli så feiga?

Mathilde

Man är rädd. Var och en är rädd. Och de smittar varandra med sin rädsla, som en stor epidemi av pest eller kolera.

Blanche

Ja, rädslan är kanske ändå att se som en sjukdom.

Constance

Men finns det inga fransmän kvar med mod nog att försvara våra präster?

Priorinnan

När det fattas präster, finns det gott om martyrer, och den gudomliga försynen befinner sig i balans.

Mor Marie

Hörde alla att detta var den Helige Ande som talade genom vår Moder? För att vårt land må behålla dess präster, en dotter av Karmel, hon måste då offra sitt liv.

Priorinnan

Det var inte alls vad jag sa, min Moder. I vart fall så har Ni inte förstått mig. Det är inte vi som ska besluta vilka namn som ska bli inskrivna i boken som martyrer.

Constance

Vem kan det vara som ringer?

Mathilde

Skynda in i tvättstugan och se genom luckan vem det är.

Fader Clemens

Jag var nära att bli fast av en patrull, och sedan av en folkhop. Det fanns inget annat skydd än att återvända hit.

Constance

Stanna här hos oss, min Fader.

Fader Clemens

Jag tror att det vore alltför farligt. Jag kan inte stanna. Bara detta följe har gett sig iväg bort mot torget, då kan jag ge mig härifrån, då är faran över.

Constance

De är här!

Mathilde

De är här!

Alla nunnor

De är här!

Fader Clemens

Kanske är det redan försent. Vad ska hända med er, små döttrar, om man får se mig här?

Folkhopen

Kom ut och öppna! Kom ut och öppna!

Alla nunnor

Öppna inte! Öppna inte!

Scen 17**Mor Marie**

Syster Constance, gå och ta emot dem.

1:a Kommissarien

Var fan är alla nunnor?

Mor Marie

Ni ser dem alla här.

1:a Kommissarien

Det är vår plikt att meddela alla i klostret ett dekret om förvisning.

Mor Marie

Jag tänker inte hindra er alls.

2:a Kommissarien

Vår lagstiftande församling beslutar det som följer, sjuttonhundranittiotvå, av den sjuttonde augusti: Innan första oktober måste alla fastigheter som ännu befolkas av nunnor, liksom munkar, det gäller dem som er, grundligt evakueras av dem som för ögonblicket bor där. De kommer sedan att försäljas av vår förvaltning och dess administration.

1:a Kommissarien

Vill Ni anföra något emot detta beslut?

Mor Marie

Vad skulle det tjäna till? Vi besitter ju numera ingenting alls. Ge oss bara lite kläder, det kommer vi säkert inte ifrån, ni förbjuder oss ju att ha våra dräkter kvar.

1:a Kommissarien

Ah! Tänk att ni ska ha så bråttom att bli kvitt uniformen, så att ni får se ut som alla andra!

Mor Marie

Då ska jag säga Er att det inte är uniformen som gör en soldat. Vilka kläder vi än bär, förblir vi för alltid tjänarinnor.

1:a Kommissarien

Men folket behöver inte tjänarinnor.

Mor Marie

Men det har stort behov av martyrer, och med det kan vi faktiskt erbjuda folket vår tjänst.

1:a Kommissarien

Äh! Dö i tider som de här är inget värt.

Mor Marie

Där tar Ni fel. Det är livet som förlorat sitt värde nu, och inte är värt mer än Er papperslapp.

1:a Kommissarien

Denna mening skulle stå Er mycket dyrt, om Ni sa den till någon annan än till mig!

Ni tror att jag är en som törstar efter blod. Jag var sakristan i församlingen i Chelles. Kyrkoherden där var min fosterbror.

Men det är bäst att man går dit vinden drar!

Mor Marie

Om det är så kan jag kanske få ett bevis på denna Er goda vilja.

1:a Kommissarien

Då ska jag ta med mig kommissarien och patrullen, men jag måste hålla kvar arbetarna här till ikväll. Var på vakt för Blancard som är smed. Han jobbar som spion.

Jeanne

Hör upp, vår högt vördade Fru Moder kommer snart hit och säger farväl. Hon måste ge sig av till Paris. Kära lilla syster Blanche, Ni vet säkert att vi varje jul bär omkring vårt konungabarn i alla små celler. Jag hoppas att han nu ska göra dig modig.

Blanche

Åh, vad han är svag! Och så liten!

Mor Marie

Nej, vad han är liten, men vad han är stark!

Blanche

Konungabarnet dog! Det enda vi har kvar, det är nu Guds lamm.

9:e Tablån

Scen 18

Mor Marie

Tala till dem, Fader, de är alla förberedda sedan länge på det löfte som de tänker avge.

Fader Clemens

Men detta är något helt utanför min tjänst, och jag tycker det är bäst att Ni för talan själv under Er priorinnas frånvaro.

Mor Marie

Mina döttrar, vi bör alla tillsammans avge löftet att dö som martyrer för att bevara vår orden Karmel, och för att rädda vårt fädernesland.

Det gläder mig mycket att ni tar emot förslaget som jag gav så sakligt och kallt som Herren Gud befallde mig att ge det. För det gäller verkligen inte att offra våra liv i någon vacker illusion att de har något värde.

Jeanne

Vad är det som detta löfte nu förbinder oss till? Olägenheten med löftet vi ska ge, är den risken att det kan söndra en själ och skapa svåra samvetskonflikter?

Mor Marie

Och just därför har jag alltid tänkt att den princip som gäller för ett sådant beslut absolut bör godkännas av alla. Om någon enda vill sätta sig emot, ska jag låta det hela bero.

Och mitt förslag, det är att vi ska rösta om saken för att allt ska bli rätt. Vill Ni, min Fader, vara snäll och ta emot våra röster, som om Ni tog emot en bikt? Jag hoppas att detta nu ska vara till behag, min Moder.

Jeanne

Åtminstone en större lättnad.

Fader Clemens

Då får jag be er träda fram bakom altaret, en och en.

Mathilde

Slår vad om att det blir en som röstar mot oss.

Mor Marie

Det var bara en enda röst emot. Och det är nog.

Mathilde

Nog vet man vilken...

Constance

Det var bara jag. Och Ni, käre Fader, vet att det är sant.

Men... men... men nu förklarar jag att jag är enig med er andra, och... jag... tar tillbaka...

Jag vill gärna avlägga löftet för er nu. Jag bönfäller er inför Herren Gud.

Fader Clemens

Det må alltså ske. Gå tillbaks till de andra. Sedan kommer ni fram två och två.

Och Ni, min syster, öppna nu boken, slå upp evangeliet, och lägg den här på vår bönpall. Våra ungdomar först. Syster Blanche och syster Constance får jag be.

Scen 19

Mellanspel

Scen 20

1:a Officeraren

Medborgarinnor, en stor gratulation för visad disciplin och medborgerlig anda.

Men jag varnar också för att vår nation kommer att ha ögonen på er. Inget liv i klostret mer, ingen mer kontakt med fiender som vill störta republiken eller dessa motspänstiga präster som vill försvara tyranniet. Om fem minuter så ska ni få, en och en, på kansliet, det certifikat som ska ge er tillfälle att få del av frihetens härlighet under protektion av lagen.

Priorinnan

Syster Gérald, vi måste på något sätt underrätta prästen. Det var redan bestämt att han även idag skulle celebrera mässan. Men efter det som har hänt, tror jag att faran är alldeles för stor för honom och för oss. Håller Ni inte med, Moder Marie?

Mor Marie

Jag förlitar mig på Er, min Moder, vad hädanefter jag bör tänka eller inte tänka.

Men om det var fel att handla som jag gjort, har det likväl skett och det som är gjort är gjort. Hur kan vi förena löftet som vi gav med att vara så försiktiga?

Priorinnan

Var syster för sig står till svars för sitt löfte inför Gud, medan jag ska stå till svars för er alla. Jag är tillräckligt gammal för att hålla ordning på mina papper.

Scen 21

Mellanspel

10:e Tablån

Scen 22

Blanche

Är det Ni?

Mor Marie

Ja, nu kommer du med, det är dags

Blanche

Jag är inte ledig och kan inte följa mer Er...
men om några dagar kanhända...

Mor Marie

Inte alls om några dagar, kom nu genast! Om några dagar är det försent.

Blanche

För sent för vad?

Mor Marie

För sent för din räddning.

Blanche

För min räddning... Men där hos Er finns det inte heller någon säkerhet.

Mor Marie

Jo, du löper färre risker än här, Blanche.

Blanche

Jag kan inte tro Er. I tider som dessa tider finns ingen plats som är lika säker som denna. Här ska jag stanna. Vem skulle söka upp mig här? De dödar ingen så låg... Men jag är trött och måste vila, Moder Marie. Min Gud! Jag har glömt min stuvning! Och det är Ert fel! Min Gud! Min Gud! Vad ska jag ta mig till?

Mor Marie

Försök att ta det lugnt, Blanche. Nu är ju allt som det ska. Du ska inte gråta.

Blanche

Jag gråter när jag ser Er godhet, och jag skäms att gråta för Er. Varför lämnas jag inte ifred? Jag vill att ni ska glömma bort mig nu. Vad har jag gjort för illa? Vad har jag gjort för ont? Jag har inte kränkt Herren Gud. Min rädsla är ju skapad av Gud. Jag är född i rädsla, så har jag levt, och lever ännu. Alla människor föraktar en rädd, så det är rätt att jag lever nu här som en föraktad. Så har jag tänkt sedan länge nu. Och den ende som kunde hindra mig från sådana tankar, det var min fader. Han är död. Han blev giljotinerad häromdagen. I det hem som bär hans namn, är jag inte värdig att få bära hans namn. Så vilken roll passar mig mer än en eländig och förnedrad slavinna? Igår fick jag stryk. Ja, då fick jag stryk! Det är ingen olycka alls att vara föraktad, men att hysa förakt för sig själv.

Mor Marie

Syster Blanche de l'Agonie du Christ!

Blanche

Min Moder?

Mor Marie

Glöm inte bort adressen som du nu ska få. Mademoiselle Rose Ducor, två rue Saint-Denis. Henne kan du lita på, mitt barn. Rose Ducor, två rue Saint-Denis. Där ska jag vänta dig tills i morgon kväll.

Blanche

Ingen idé, jag kommer inte att gå dit.

Mor Marie

Du går dit. Jag vet att du går dit, min syster.

Kvinnoröst

Blanche, var blev du av?

Scen 23

Röst 2

Det verkar inte som om vi sett slutet på alla bedrävelser ännu.

Den Gamle

Det är verkligen sant att livet i Paris blir svårare och svårare.

Röst 1

Oh! Det är då inte bättre någon annanstans, Monsieur.

Röst 2

Snarare sämre. Jag, jag kommer från Nanterre.

Röst 1

Och jag från Compiègne.

Blanche

Kommer Ni från Compiègne?

Röst 1

Javisst, min sköna. Jag kom därifrån igår med en kärra grönsaker. Där finns det ett par dussin obehagliga kanaler som är rädda för varandra, och för att lugna sig väsnas de som om de var sexhundra. I förgår arresterade de de där karmelitnunnorna. Är det där du har dina föräldrar?

Blanche

Åh nej, Madame, och jag har aldrig någonsin varit i Compiègne. Jag har bara varit i Paris i åtta dagar. Jag kom från Roche-sur-Yon med mitt värdfolk.

Röst 2

En lustig piga, ska jag säga!

11:e Tablån

Priorinnan

Mina döttrar, natten här i fängelset börjar snart gå mot sitt slut. Den första är säkert svårast. Men vi har ändå härdat ut till slutet, och den nästa ska säkert se att vi är mycket mer förtrogna med våra ändrade förhållanden, som för övrigt inte är nya för oss. Det är ju bara som att byta en dekor. Friheten kan inte någon beröva oss. Den har vi frivilligt av sagt oss, för länge sedan. Mina döttrar, jag var inte hos er medan ni avlade löftet om martyriet. Må det vara riktigt eller inte; Gud skulle inte låta en så generös handling förmörka varje själ med samvetsqual och ånger. Jag antar att löftet ni gav, allt ansvar ska jag ta på mig. Jag är och förblir, vad som än händer, den som avgör när löftet träder i kraft. Ja, jag bär på bördan för att lämna er förtjänsten, eftersom jag själv ville avge löftet. Så var inte bekymrade mer i denna sak, mina döttrar. Jag har jämt stått till svars för er här på jorden, varför skulle jag då idag försumma mina givna plikter, vilka de än månne vara. Var bara lugna!

Jeanne

Med vår högvördiga Moder är vi inte längre rädda.

Priorinnan

Kristus, han var också rädd på natten i Getsemane, då var han rädd för att dö.

Constance

Hur ska det gå för Blanche?

Priorinnan

Jag vet inte mer om henne än du, kära lilla flicka.

Constance

Hon är snart tillbaks.

Mathilde

Hur kan Ni veta det så säkert, syster Constance?

Constance

Därför att... därför att... det var något jag drömde nu i natt.

Officer

Revolutionstribunalen framför att dessa kvinnor, som alla varit karmeliter, som har bott i Compiègne, förvaltningsgrenen Oise, Madeleine Lidoine, Anne Pellerat, Madeleine Touret, Marie-Anne Hanniset, Marie Anne Piedcourt, Marie-Anne Brideau, Marie Cyprienne Brare, Rose Chrétien, Marie Dufour, Angélique Roussel, Marie-Gabrielle Trézelle, Marie Geneviève Meunier, Catherine Soiron, Thérèse Soiron, Elisabeth Vezolot, hållt möten i hemlighet, fast det var förbjudet, kontrarevolutionärt, och de har gett ut sina skrifter helt fanatiskt, samlat på fientliga böcker och utgör så en skara hätska rebeller emot vår frihet. De har blott ett enda mål, och en önskan som är kriminell; att se hur Frankrikes folk blir offer för en ny tyrann. De vill se hur friheten dränks i en massa blod, som deras lömska ränksmideri har gjutit uti Herrens namn. Revolutionstribunalens lagar förklarar, till följd av detta, att samtliga ovan nämnda personer enhälligt dömts att dö.

Priorinnan

Jag har önskat av allt mitt hjärta att rädda er från det här. Ja, jag hade velat att man tagit ifrån er denna kalk. Ty jag har haft er kära sedan jag först kom hit, som om jag vore er moder av naturen, och vilken moder är väl i stånd, även om det så vore Herren, att skänka bort sina egna barn? Om jag har

gjort fel, må Gud ge mig nåd. Sådan jag nu är, är ni ju mitt allt, och jag tillhör inte dem som kan kasta sitt allt ut genom fönstret. Mina döttrar, ni är ställda, heligt och dyrt, alla under lydnad nu en sista gång, en sista gång för alla. Ta så emot välsignelsen av er mor.

Scen 25

Fader Clemens

Man har dömt alla till att dö.

Mor Marie

Alla?

Fader Clemens

Alla!

Mor Marie

Gud! Och...

Fader Clemens

Och det kommer nog att hända nu, när som helst... Vart ska Ni gå, min Moder?

Mor Marie

Jag kan inte låta dem dö förutan mig!

Fader Clemens

Er vilja spelar ingen roll i denna sak. Gud bevarar och väljer vem han vill.

Mor Marie

Men jag har avlagt ett löfte...

Fader Clemens

Och det löftet gav Ni till Gud, det är honom Ni ska stå till svars för, inte inför Era systrar. Om Gud nu vill befria Er från löftet, så tar han bara tillbaka det som är hans.

Mor Marie

Jag känner mig förnedrad! Jag ser deras blickar söka mig förgäves.

Fader Clemens

Försök att finna en starkare blick på vilken Er egen bör vara fäst.

12:e Tablån

Scen 26

På Revolutionsplatsen

Scen 27

Schavotten, Sång på latin, översätts inte.